

Muamele vergisi kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 24/VI/1937 - Sayı : 3639)

No.
3257

Kabul tarihi
12 - VI - 1937

BİRİNCİ MADDE — 2430 sayılı muamele vergisi kanununun 2 nci maddesinin (G, K) ve muaddel (O) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

G - Kara, deniz ve hava harb teçhizatına müteallik olup eşhas tarafından ıstimali memnu olan harb vesaiti, bahrî inşaat, makine tamirhane ve montaj yerleri, alâti ziraiye imal ve tamir müesseseleri (munhasıran bu işlerinden dolayı).

K - Adi tuğla harmanları, yumurta talaşı ve tomruktan kereste yapan fabrikalar, fırınlar ve ekmek fabrikaları, munhasıran muhitlerindeki çiftçilerin kendi ihtiyaçları için getirdikleri hububatı öğüten eleksiz, valssiz ve muharrik kuvveti on beygiri geçmiyen motörlü değirmenler, yel ve su ile işliyen eleksiz ve valssiz değirmenler.

O - Ev sanatları, halı imalâthaneleri; kuvvei muharrikesi beş (dahil) beygire kadar olan, kuvvei muharrikesi olmıyanlar da en fazla günde on işçi çalıştıran küçük hırfet müesseseleri (Trikotaj; mücevherat; itriyat; plâstik eşya; madenî karyola; nikelâj ve kromaj; sunî veya tabîî ipek ve ipek mensucat; sunî veya tabîî ipek çorab; lâstik ayakkabı fabrika ve imalâthaneleri bu istisna hükmünden hariçtir). İşçi adedinin tayininde bir evvelki ayda ödenen işçi gündelikleri mecmununun o ay içinde çalışılmış olan gün adedine taksimi suretile bulunan miktar esas olur. Meşgaleleri icabı senenin muayyen mevsiminde faaliyette bulunan ve diğer mevsimlerde çalışmalarını tatil veya tahfif eden müesseseler esas faaliyet devresinden sonra muharrik kuvvet ve işçi adedi bakımından muafiyet haddine girseler dahi bütün sene mükellef tutulurlar.

İKİNCİ MADDE — Mezkûr kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sınâî müesseseler tarafından verilen beyannamelerdeki kıymetin doğruluğuna varidat dairesince kanaat hâsıl olmadığı takdirde bildirilen kıymete aid vergi usulen tahakkuk ettirilir ve ihtilâflı kıymetin tetkiki için tahakkuk memuru tarafından üç ay zarfında 21 nci maddede yazılı tetkik heyetine müracaat olunur. Bu müracaatların mucib sebeblere istinad ettirilmesi ve tetkik heyetlerince de bir ay zarfında karara bağlanması şarttır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Mezkûr kanunun 13 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Mükellefler beyannamelerinde gösterdikleri miktar üzerinden tahakkuk ettirilen vergiye itiraz edemezler. Resen yapılan tarh muameleleriyle tetkik heyetleri ve itiraz komisyonları kararları mükellefe yazı ile tebliğ olunur. Tebliğlerde itiraz ve temyiz müddetlerinin hesabında hukuk usulü muhakemeleri kanununda kabul edilen hükümler cereyan eder. Bu kanunda yazılı diğer müddetlerin son günü resmî tatil günlerine tesadüf ederse müddet tatili takib eden iş günününün akşamına kadar uzar.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Mezkûr kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sınâî müesseseler, sigorta şirketleri, banka ve bankerler her sene kânunusani iptidasından itibaren mahallinin en büyük varidat memuru tarafından tasdik edilmiş bir muamele defterile sınâî müesseseler iptidaî maddeler alım ve sarf hareketlerini gösterir ayrı bir defter tutmağa ve vergi mevzuuna giren mevad ve muamelâtı, bunlar için tahakkuk ettirilmesi lâzım vergileri muamele defterine günü gününe kayde mecburdurlar. İcabi halinde tasdik edilmek şartile bu defterler teaddüd ettirilebilir. Bu defterlerin ve muhteviyatına aid evrakı müşbitenin tahakkuk müruru zamanı müddetince saklanması ve talep halinde alâkalı memur ve müfettişlere gösterilmesi mecburî olduğu gibi diğer alış veriş yaptığı müesseseler de verginin tahakkukuna medar olacak cihetlere aid evrak, vesika ve defterlerini irac etmekle mükelleftir.

Sınâî müesseselerde alım ve sarf hareketlerini göstermek üzere tutulacak olan defter biri iptidaî idğeri mamul maddelere mahsus olmak üzere iki hesabı ihtiva edecektir. İptidaî maddeler hesabının idhalât kısmına müesseseye idhal ve ihracat kısmına da imale sevkolunan maddeler nevi itibarile ve sıklet veya miktarları gösterilmek suretile kaydolunur. Mamul maddeler hesabının idhalât kısmına imal safhası bitirilmiş mamulât ve ihracat kısmına da aid olduğu faturalar işaret edilmek suretile müesseseden ihraç olunan mamulât kezalik nevi, sıklet veya miktar ve satış fiatı ve sevkolunduğu veya satıldığı mahal ve müessese gösterilmek suretile dereolunur. Boyahane ve tamirhane işletenler tutacakları deftere kendilerine tevdi edilen eşyanın giriş ve çıkışını ve aldıkları ücreti kaydedeceklerdir.

BEŞİNCİ MADDE — Mezkûr kanununun 23 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sınâî müesseseler bir aya aid muamelelerin vergisinden peşin satışa taallûk eden kısmını ertesi ayın on beşinci günü aksamına kadar ödemekle mükelleftirler. Veresiye satıldığı tevsik edilen kısım ile satılmak üzere komüsyoncuya veya satış şubelerine gönderilen malların vergisi beyannamenin verildiği ayı takib eden ayın on beşinde tahsil olunur. Veresiye satılan malların vergisi, 18 nci maddede vazılı neviden teminat gösterildiği takdirde biri muamelenin taallûk ettiği ayı takib eden dördüncü ve diğeri beşinci ay içinde ve müsavi iki taksitte tahsil edilmek üzere tecil olunur. Bu kanuna göre veresiye addolunacak satışlar en az bir ay vâde ile yapılmış olanlardır. Sigorta şirketleriyle banka ve bankerler her ay için tahakkuk ettirilen vergiyi ertesi ayın on beşinci günü aksamına kadar ödemeğe mecburdurlar. Gününde verilmiyen taksitler % 10 zamlı tahsil olunur.

ALTINCI MADDE — Mezkûr kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

İşlerini bırakan veya başkalarına devreden mükellefler, keyfiyeti on beş gün içinde mensub oldukları varidat dairesine yazı ile bildirmeğe mecburdurlar. Devir halinde, ihbar beyannamesini, devredenlerle devralanlar müştereken imza ederler.

İşlerini terk veya devreden mükellefler hesabı verilmemiş olan muamelelerini mensub oldukları varidat dairesine aynı müddet içinde beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Devir haline devralanlar devreden namına tahakkuk etmiş olup henüz ödenmemiş bulunan vergilerden dolayı devredenle müteselsilen mesuldürler.

Ancak, devreden veya devralan tarafından bu vergi miktarında 2430 numaralı kanunun 18 nci maddesinde yazılı neviden teminat gösterilmek şartile henüz

ödenmemiş olan vergilerin taksitlerinde ödeneceği yazı ile taahhüd edildiği takdirde devredene mesuliyet teveccüh etmez. Bir taksitin miadında ödememesi halinde diğer taksitler muacceliyet kesbeder ve teminata müracaat suretile istifa olunur.

İşin terki halinde ödenmesi lâzımgelen vergilerin terk tarihinden itibaren en çok on beş gün içinde tediyesi mecburidir. Tasfiye ve fesih hallerinde de aynı suretle muamele olunur.

Vefat halinde vergi miras vccaihi arasına girer. Bu takdirde vefat keyfiyetinin mirasçılar tarafından bir ay içinde alâkalı varidat dairesine yazı ile haber verilmesi mecburidir. Mirasçıların tamamı müesseseyi işletmeğe devam ettikleri takdirde vefat tarihinden evvelki zamanlara aid vergiler muayyen taksitlerinde usulî dairesinde tahsil olunur. Mirasçılardan bir kısmı işletmeğe devam ettiği ve bir kısmı etmediği takdirde vefat tarihinden evvelki zamanlara aid verginin işletmeğe devam edenler tarafından on beş gün içinde ödenmesi mecburidir. Ancak, işletmeğe devam eden mirasçılar 2430 numaralı kanunun 18 nci maddesinde yazılı neviden teminat gösterirlerse vergi, taksitlerinde tahsil olunur. Bir taksitin zamanında ödenmemesi halinde diğerleri muacceliyet kesbeder ve teminata müracaat suretile istifa olunur.

İflâs, hususî hükümlerine tâbidir.

İşe başlama, işi bırakma ve devretme hallerinde keyfiyeti haber vermeyen mükelleflerin vergisine % 50 zam yapılır. Bu zam işe başlama halinde mubaşeret tarihinden, keyfiyet varidat dairesince haber alındığı tarihin müsadif olduğu aya kadar (bu ay dahil) olan zamana, ve işi bırakma ve devir hallerinde bırakma ve devrin vukubulduğu tarihten, keyfiyetin varidat dairesince haber alındığı tarihin müsadif olduğu aya kadar (bu ay dahil) olan devreye aid vergiye tatbik edilir.

Vefatın vaktinde haber verilmemesi halinde vefat tarihinden, keyfiyetin varidat idaresince haber alındığı aya kadar (bu ay dahil) olan vergilere % 15 zam olunur.

Defterlerin türkçe tutulması, komisyon ve heyetlerin nısabı, faaliyeti, akraba işleri, devamsızlık ve bulunmayan azaya vekâlet hususlarında kazanç vergisi kanununda yazılı hükümler muamele vergisi için de aynen tatbik olunur.

YEDİNCİ MADDE — Mezkûr kanunun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yanmak, su basmak veya sair mücbir sebeplerle tesisatı harab olarak veya iptidâî ve mamul maddeleri hasara uğrayarak faaliyetlerine devam imkânı kalmadığı mahallî idare heyetlerince tasdik edilen sigortasız sınaî müesseselerin henüz tahsil edilmemiş olan vergileri Maliye vekâletince terkin olunur.

SEKİZİNCİ MADDE — Yeniden işe başlayan veya müstesna vaziyetten çıkan mükellefler bağlı oldukları varidat dairesine işe başladıkları veya mükellefiyete girdikleri tarihten itibaren on beş gün içinde verecekleri beyanname ile adreslerini, iştigal mevzularını, sanatlarını yaptıkları mahalleri, depolarını, muharrik kuvvet ve amele miktarını bildirmeğe ve 2430 numaralı kanun mucibince tutacakları defterleri aynı müddet içinde tasdik ettirmeğe mecburdurlar. Bidayeten bildirilen hususatta bilâhare vukua gelen tebeddülât dahi on beş gün içinde beyanname ile bildirilir.

Beyanname ile bildirilen yerlerden gayri mahallerde icrayi sanat olunması, iptidâî ve mamul maddeler bulundurulması yasaktır. Mezkûr mahallerde bulu-

nan bileümle iptidaî ve mamul mevad bu kanunun tatbikinde müessesenin malı sayılır.

Beyanname ile bildirilmemiş olan yerlerde icrayı sanat eyleyen veya iptidaî ve mamul maddeler bulunduran mükellefler hakkında 2430 numaralı kanunun 28 nei maddesi hükmü tatbik olunur.

DOKUZUNCU MADDE — Sınaî müesseselerin iptidaî ve mamul maddelerile imalâtı lüzum görüldükçe salâhiyetli memurlar tarafından müessesenin ticarî defter ve evrakı müsbitesiyle tutmağa mecbur oldukları musaddak iptidaî maddede alım, sarf ve muamele defterlerine bakılmak ve mevcut tesbit edilmek ve fire, zayıat nazarı dikkate alınmak suretile kontrol edilebilir. Buna mümanaat edenler hakkında 2430 numaralı kanunun 28 nei maddesi hükmü tatbik olunur.

ONUNCU MADDE — Bu kanunla 2430 numaralı kanunda yazılı salâhiyetli memurlar tâbiri Maliye müfettiş ve muavinleri, varidat kontrolörleri, defterdar, varidat müdürü, malmüdürü, varidat kontrol memuru ve hesap mütehassıslarile alehtlak muamele vergisi tahakkuk memurlarını ifade eder.

ON BİRİNCİ MADDE — Gerek tarh ve tahakkuk safhasında, gerek vergi itiraz edilmeksizin katileştikten sonra mükellefin müracaatı üzerine veya tetkik ve teftiş neticesinde görülen maddî hatalar mahallinin en büyük malmemurunun tasvibile düzeltilebilir.

ON İKİNCİ MADDE — İstanbulda resen tarh muameleleriyle tetkik heyeti kararlarına karşı itiraz ve temyiz talebinde bulunmak salâhiyeti tahakkuk şube şeflerine aiddir. İtiraz ve temyiz evrakının tahakkuk şubelerince komisyonlara sevk ve komisyonlardan iadesine ve müddetlerin hesabında kazanç vergisi kanununun bu babdaki hükümleri dairesinde muamele yapılır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — 2430 sayılı kanunun 21 nei maddesinde yazılı taktır komisyonlarile tahakkuk memurları, sınaî mamulâtın maliyet fiatleri hakkında umumî mahiyette olmak üzere Maliye vekâletinin İktisad vekâletinden alacağı ve kendilerine tebliğ edeceği malûmatı, takdir esnasında nazarı itibare ahırlar.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde mükellef bulunan sınaî müesseseler de bağı oldukları varidat dairesine, 8 nei maddede yazılı hususlar için bir ay zarfında beyanname vermekle mükelefler.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerini icraya Adliye, Dahiliye, Maliye, İktisad, Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

15 haziran 1937

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	12 - VI - 1937 ve 1/832
<i>Bu kanunun nesir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	15 - VI - 1937 ve 4/534
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 18 210 19 173,249,262,266,283,286,289